

6. Публіка, Т. В. (2006). Культурне життя на Поділлі у 20–30-ті роки ХХ ст. *Наукові записки ВДПУ імені М. Коцюбинського*. Вип. 10. Серія: Історія. 248–252. Вінниця: ВДПУ. / Publica, T. V. (2006). Kulturne zhyttia na Podilli u 20–30-ti roky XX st. [Cultural life in Podillia region in the 20-30 of the 20th century]. *Naukovi zapysky VDPU imeni M. Kociubynskoho*. Vol. 10. Seria: Istoriia. 248–252. Vinnycia: VDPU [in Ukrainian].

7. Святелик, В. А. (1990). *Сімдесятиріччю утворення Тульчинської народної самодіяльної капели присвячується*. Тульчин. / Svyatelyk, V. A. (1990). *Simdesiatyrichchii utvorennia Tulchynskoi narodnoi samodiialnoi kapely prysviachuietsia*. [Dedicated to the seventieth anniversary of the formation of the Tulchyn People's Amateur Chapel]. Tulchyn [in Ukrainian].

8. Семенко, Л. І. (2007). *Їх поєднала пісня Леонтовича...* Вінниця: ПП «Едельвейс і К». / Semenکو, L. I. (2007). *Yikh poiednala pishnia Leontovycha...* [United by Leontovych's songs]. Vinnycia: PP «Edelweis i K» [in Ukrainian].

9. Шевчук, О. В. і Якименко, Н. Д. (1992). Концертне життя. *Історія української музики*. (V. 4: 1917–1941). Київ: Наукова думка. / Shevchuk, O. V. i Yakymenko, N. D. (1992). *Koncertne zhyttia*. [Concert life]. *Istoriia ukraïnskoi muzyky*. (V. 4: 1917–1941). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].

10. Шлях. 1919. / Shliakh. 1919 [in Ukrainian].

УДК 378.147.091.33-027.22:78.079

UDC 378.147.091.33-027.22:78.079

НАТАЛЬЯ ТУРОВСЬКА

кандидат мистецтвознавства, доцент

(Україна, м. Хмельницький,

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,

вул. Проскурівського підпілля, 139)

NATALIA TUROVSKA

PhD in Arts, docent

(Ukraine, Khmelnytskyi,

Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy,

Proskurivskoho Pidpillia Str., 139)

ID ORCID 0000-0003-2264-3202

Міжнародний фестиваль «Хмельницький камер фест» як форма музичного просвітництва студентської молоді
International Festival «Khmelnytskyi Chamber Fest» as Form of Musical Education of Student Youth

Анотація. Стаття присвячена імпрезам Міжнародного фестивалю «Хмельницький камер фест», що має на меті розвиток українського камерного виконавства, знайомить шанувальників жанру з різноманітною палітрою музичного сьогодення у виконавській інтерпретації блискучих музикантів сучасності. Автор окреслює мистецькі орієнтири щорічного музичного форуму, увиразнює імена учасників фестивалю, а також здійснює характеристику змісту представлених протягом останніх років концертних програм.

У якості висновку підкреслюється важливе значення фестивалю як складової загальної культурної панорами країни, актуалізуються питання міжнародної співпраці та поширення національного музичного мистецтва у світі, обґрунтовуються можливості форуму у реалізації просвітницьких завдань. Стверджується, що фестивальні імпрези забезпечують музично-естетичні та пізнавальні потреби широкої слухацької аудиторії, у тому числі визначають сприятливі умови для формування творчого середовища в процесі фахової підготовки майбутніх педагогів-музикантів, зокрема і як дієва форма музичного просвітництва. Вони стають каталізатором креативних процесів, які дозволяють скерувати музичні уподобання студентської молоді, розширити ерудицію та набутти власної індивідуальної позиції у світі культури.

Ключові слова: музичне просвітництво, міжнародний фестиваль, «Хмельницький камер фест», концертно-філармонічна діяльність, музичні імпрези, майбутні педагоги-музиканти.

Summary. The Article deals with the impression of the International festival «Khmelnytskyi Chamber Fest», that aims at development of the Ukrainian chamber, implementation, acquaints the admirers of genre with the various palette of modern music, carrying out interpretation of brilliant musicians of contemporaneity. The author outlines the artistic reference-points of annual musical forum, underlines the names of participants

of the festival, and also carries out the description of maintenance of the presented concert programs during the last years.

As the conclusion, the important value of festival is underlined as a component of general cultural panorama of the country, the questions of international cooperation and distribution of national musical art are actualized in the world, and the possibilities are grounded in realization the elucidative tasks. It becomes firmly established, that festival presentations provide the musically-aesthetic and cognitive necessities of the wide listener audience, including the determined favorable conditions of forming the creative environment in the process of professional preparation of the future teachers-musicians, also as an effective form of musical education. They become the catalyst of creative processes, that allow to direct the musical tastes of young students, extend erudition and purchase own individual position in the world of culture.

Key Words: *musical education, international festival, «Khmelnytskyi Chamber Fest», concert-philharmonic activity, musical presentation, future music teachers.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Серед актуальних мистецьких питань проблема музичного просвітництва майбутніх педагогів-музикантів набула особливої гостроти. В умовах кризової соціально-культурної ситуації сьогодення, у тому числі пов'язаної з пріоритетною значущістю для багатьох студентів окремих примітивно-розважальних музичних форм, важливого значення набуває розвиток їх музично-естетичного смаку, розширення професійної ерудиції та збагачення слухового досвіду, що реалізується шляхом залучення до високих зразків академічного музичного мистецтва.

Натхненні ідеями популяризації кращих творів національної та світової класики, презентацією сучасної композиторської творчості та музичного виконавства, яскраві імпрези Міжнародного фестивалю камерної музики «Хмельницький камер фест» виявляють сприятливі умови для створення творчого середовища в процесі підготовки майбутніх фахівців, зокрема як дієва форма музичного просвітництва. Фестивальні зустрічі стають каталізатором креативних процесів, що заохочують учасників музичного форуму до творчого спілкування, виявляють можливості обміну досвідом та, як результат, їх професійну обізнаність та власну індивідуальну позицію у світі культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... Різні аспекти проблеми музичного просвітництва, обґрунтував С. Глебовою, Н. Савел'євою, В. Черкасовим, Я. Лисенко. Музичному фестивально-конкурсному руху в Україні присвячені праці О. Берегової, І. Бермес, С. Виткалова, С. Волкова, К. Давидовського, В. Толубко та інших науковців. Питання розвитку музично-естетичного смаку студентів мистецьких факультетів розглядаються у дослідженнях О. Берестенко, М. Бірюкова, О. Буракової, А. Кареліна, Ю. Мережко, В. Мозгота, Л. Паруніної, Н. Поповича. У науковій літературі накопичено важливі результати з означеної проблематики, проте багато питань залишаються відкритими. Зокрема, належного висвітлення не отримали фестивальні імпрези як просвітницька складова пропаганди музичного мистецтва на прикладі концертних програм Міжнародного фестивалю камерної музики «Хмельницький камер фест».

Формування мети і завдання статті... Метою даної статі є характеристика змісту представлених протягом останніх років імпрез Міжнародного фестивалю камерної музики «Хмельницький камер фест», що визначається дієвою формою музичного просвітництва студентської молоді.

Виклад основного матеріалу... Проблема музичного просвітництва як сформованого виду діяльності, що спрямована на поширення знань про музику та залучення до її кращих взірців, хвилює суспільство протягом століть. Будучи потужним засобом формування духовно-моральних та ціннісних орієнтацій особистості, воно виявляє тісний зв'язок з питаннями мистецької освіти.

Досліджуючи культуротворчий аспект музичного просвітництва Я. Лисенко обґрунтовує поняття «як зорганізовану ідеологічну концептуальність, представлену системою різних культурних форм її реалізації, теоретично обґрунтованих як сукупність засобів естетичного виховання, спрямованих на формування (створення) відповідних до закладених в зміст цієї концептуальності значень соціальних якостей культурного буття» (Лисенко Я. О., 2016, с. 99). Н. Савел'єва стверджує, що «структуру музичного просвітництва визначають усі види музичної діяльності, зокрема, композиторська та виконавська творчість, музикознавство, музична педагогіка та концертна робота» (Савельєва Н. Л., 2013). Важливі висновки щодо просвітницького компонента концертно-виконавської практики були зроблені Л. Рапацькою та С. Поронок, які підкреслюють, що «вона скерована на вирішення важливої проблеми, пов'язаної з залученням майбутніх студентів до опанування музично-педагогічної спеціальністю у вузі, формуванні потреби у масовій аудиторії у подальшому музично-професійному навчанні, а також відродженні престижу даної професії» (Рапацькая Л., Поронок С., 2016, с. 74).

У цьому контексті ефективну дієвість в процесі підготовки майбутніх фахівців виявляють фестивальні імпрези як просвітницька складова пропаганди музичного мистецтва.

Міжнародні фестивалі в умовах сьогодення визначають напрями розвитку мистецтва, творять особливий механізм регулювання та коригування естетичних смаків, перевіряють практикою новації. На думку К. Давидовського, «міжнародний музичний фестиваль акумулює в собі всі сегменти структури сьогоденного музичного життя (композиторів, спеціалізованих виконавців, критиків, продюсерів, менеджерів), створюючи їх тісну творчу взаємодію, результатом якої стає формування нового мистецького середовища, а також утворення нового мистецького продукту» (Давидовський К., 2011, с. 100).

Ю. Москвічова зазначає, що фестиваль надає можливість, поєднавши в єдиному просторі широку аудиторію, долучитися до мистецтва, сприйняти й оцінити його, а іноді, навіть, взяти участь в творчому процесі. Дослідниця окреслює низку соціокультурних завдань фестивалів, серед яких виділяє такі:

- відтворення новітніх зразків музичного мистецтва в Україні;
- розвиток традицій просвітництва і поширення національної культурної спадщини у світі;
- розширення інформативних та творчих зв'язків між учасниками фестивалів;
- звернення до окремих сторінок національної культури та історії;
- необхідність та важливість підтримки регіональної культури як складової загальнонаціональної культури України (Москвічова Ю. О., 2014, с. 192).

У цьому контексті важливого значення набуває висвітлення соціокультурної та просвітницької місії Міжнародного фестивалю камерної музики «Хмельницький камер фест», який щовесни у вирі яскравих творчих подій об'єднує шанувальників високого мистецтва. Цьогоріч вже вдесяте.

Організований Хмельницькою обласною філармонією, цей щорічний музичний форум має на меті розвиток українського камерного виконавства, знайомить шанувальників жанру з різноманітною палітрою музичного сьогодення у виконавській інтерпретації блискучих музикантів сучасності. Особливо стрімких темпів він зазнав протягом останніх років. Імпрези VII – X фестивалів значно розширили кордони міжнародної співпраці, засвідчили зміцнення культурного іміджу міста серед мистецьких осередків України, та водночас, впевнену інтеграцію в європейський контекст.

Е рамках форуму відбулися авторські вечори відомих композиторів-сучасників, що виявляє унікальну можливість для студентів музичних спеціальностей на власні очі побачити і почути живих легенд української музики та поринути у вир музичного мистецтва сьогодення. Зокрема, це ім'я видатного композитора, Героя України, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка М. Скорика, також таких відомих композиторів, як Ігора Щербакова, Ганну Гаврилець, Лесю Дичко, Олександра Козаренка, Івана Небесного, Віктора Камінського, молодого подільського композитора Віталія Самолюка та ін.

На хмельницьких сценах мали честь приймати гостей із Австрії, Швейцарії, Бельгії, Польщі, Німеччини, США, Китаю та Японії. Серед запрошених гостей фестивалю були диригент Сунь Сюйнь та піаністка Су Хюень (Китай), диригент Домінік Рогген та контрабасист Террі Рогген (Швейцарія), скрипалі Анна Савицька (Україна-Швейцарія) та Якуб Дзялак (Польща-Швейцарія), Андрій Белов (Україна-Німеччина), віолончелістка Катажина Полонек та скрипаль Кшиштоф Полонек (Німеччина-Польща), піаністи Алія Акбергенова (Україна-Австрія) та Павло Гінтов (Україна-США), флейтистка Лізавета Бірюкова (Німеччина), саксофоніст Ілля Васячкін (Україна-Бельгія), піаніст Володимир Зайцев (США), відомий гітарист та композитор Михайло Вігула (Угорщина), диригент Ян Мілош Заржицький (Польща), Маю Кішіма (Японія) та багато інших.

Фестиваль об'єднав сузір'я талановитих виконавців України. Це піаністи: заслужені артисти України Йозеф Ермін, Оксана Рапіта, Юрій Кот, Мирослав Драган, лауреати міжнародних конкурсів Віоліна Петриченко, Тетяна Грицан, Євген Левкуліч, Ольга Вашук, Ірина Стародуб, Наталія Шмельова, Алла Кащенко, Роман Репка; скрипалі Тимур Якубов, Тарас Яропуд, Лідія Футорська; віолончелісти Олександр Пірієв, Діана Гавата, флейтисти Ольга Зернаєва, Андрій Карп'як, Агнеса Бачинська-Марошан; кларнетист Назар Хижий; баяніст Сергій Хоровець, вокалісти Ольга Антошук, Ірина Ушаньова, Інна Калугіна, Валерія Туліс, Ірина Ключковська, Соломія Приймак; оперний співак, народний артист України Олександр Востряков; органісти Надія Величко, Катерина Гаžo та інші блискучі музиканти.

Цікаві мистецькі проекти презентували і творчі колективи. Шанувальникам жанру концертні програми представила Житомирська академічна хорова капела «Орея» під керівництвом Олександра Вацека, камерні хори «Cardinal mindszenti korus» та «Cantus Agrensensis» з Угорщини, львівський квартет «Fagotissimo», київське тріо «Collegium». У програмах взяли участь Львівський камерний оркестр «Академія» (художній керівник – народний артист України Артур Микитка), Академічна хорова капела українського радіо (художній керівник – заслужена артистка України Юлія Ткач) та Академічний камерний оркестр «Harmonia Nobile» (керівник – народна артистка України Наталія Мандрика).

Незмінним учасником фестивалю залишається камерний оркестр Хмельницької обласної філармонії (художній керівник та головний диригент Тарас Мартиник).

Варто зауважити, що останні роки спостерігається тенденція до розширення камерного формату фестивалю завдяки мистецьким ініціативам закордонних гостей, а також яскравих подільських колективів, які зголошуються на участь у представлених імпрезах. Насамперед, це Академічний симфонічний оркестр Хмельницької обласної філармонії, Академічний ансамбль пісні і танцю «Козаки Поділля» (художній керівник – Степан Дробіт), також це участь Хмельницького муніципального камерного хору (художній керівник – заслужений діяч мистецтв України Ігор Цмур) та юних музикантів Зразкового дитячого хору «Подільські солов'ї» Хмельницької дитячої музичної школи №1 ім. М. Мозгового під керівництвом Наталії Бухти.

Участь у концертах фестивалю взяли ансамблі Хмельницької обласної філармонії: струнний квінтет «Perfetto», інструментальне тріо «Flautando», а також солісти: заслужені артистки України Наталія Молдован, Олена Леонова, Фатіма Чергіндія, Ольга Малик, лауреати міжнародних конкурсів Степан Дробіт, Ольга Абакумова, Анна Попова та інші блискучі артисти.

«Камер фест» вирізняє особливий національний вимір, що випромінює різні грані самобутнього мистецького погляду на сучасний світ. За словами організатора форуму, директора Хмельницької обласної філармонії Олександра Драгана, саме цей орієнтир є визначальним як у загальній стратегії, так і творчому змісті представлених концертних програм. Характеристика музично-просвітницької складової мистецьких імпрез фестивалю виокремлює низка наступних яскравих творчих проєктів.

Галерею музичних присвят VII-ого «Камер фесту» збагатила програма «Наш Шевченко» за участю симфонічного оркестру та відомих українських артисток Лесі Тельнюк та Галини Тельнюк, що пропонувала слухачам сучасну інтерпретацію поезії Великого Кобзаря. Національно забарвленими також стали концертні програми «Українські акварелі» у несподіваному тембровому поєднанні скрипки та баяна у виконанні лауреатів міжнародних конкурсів, львівських музикантів Сергія Хоровця та Лідії Фурорської; також «Сторінки української гітарної музики» у концертній програмі запрошеного гостя з Угорщини, відомого гітариста та композитора Михайла Вігули – імпрези, що продемонстрували багату темброву красу вітчизняного музичного мистецтва, представили сучасні авторські твори, які звучали на хмельницькій сцені вперше.

Авторський концерт Л. Дичко та І. Щербакова «Українські паралелі» покликаний виконанням наблизити сучасну українську музику до освіченого слухача, який відчуває внутрішню потребу аналізу та розуміння композиторських пошуків сьогодення.

Програма концерту «Століття Хоакіна Родріго» знайомила слухачів із малознаними в Україні фортепіанними та вокальними сторінками творчості іспанського митця, які презентували відомі українські виконавці Соломія Приймак та Роман Репка.

У рамках фестивалю оригінальну авторську музику для молоді презентували київські музиканти з тріо «xPace», лідерою якого є відомий композитор і журналіст, директор радіо «Промінь» Роман Коляда. Талановитий піаніст-імпрровізатор, який на хмельницькій сцені виступав разом з діджеєм та бітмейкером Ігорем Льодніним, а також контрабасистом Антоном Портнягіним, є автором численних поетичних та музичних творів. Кожен його концерт – це дивовижна подорож у світ особистого, щирого, співзвучного ледь відчутним порухам душі кожного з нас; це – цікаві тембральні експерименти та захопливе творче спілкування.

Фінальний акорд VII фестивалю осяяв проєкт, приурочений 202-річчю з дня народження Великого Кобзаря, зокрема повномасштабна постановка опери Костянтина Данькевича «Назар Стодоля» за однойменною п'єсою Т. Шевченка. Перлина сучасного українського оперного мистецтва, лірико-романтична музична драма «Назар Стодоля» була написана у 1960 році. На тлі історичних подій талановитий витвір К. Данькевича змальовує картини народного побуту, відтворює типові риси національних характерів, розкриває багату красу українського мелосу.

В унікальній програмі VIII «Камер фесту» за участю камерних хорів «Cardinal mindszeni korus» та «Cantus Agrensis» з Угорщини, а також камерного оркестру Хмельницької обласної філармонії під керівництвом Тараса Мартиника слухачі стали свідками прем'єри «Меси» одного з корифеїв професійної музики Закарпаття Степана Мартона.

До 140-річчя від дня народження Сергія Борткевича була представлена програма «Останній романтик». Ім'я талановитого композитора для більшості українських слухачів є справжнім відкриттям. Харків'янин, вихованець російської і німецької виконавських шкіл, композитор більшу частину свого життя прожив за кордоном, де отримав світове визнання як піаніст, диригент, один з кращих педагогів свого часу у консерваторіях Берліна та Відня. Проте його мистецька доля не була безхмарною, адже йому довелося відчути і гіркий присмак еміграції та політичних утисків на батьківщині, і пережити знищення сторінок своєї творчості, і навіть після смерті його ім'я осквернив вандальний вчинок, адже могилу композитора у 1997 році було зруйновано. Початком відродження імені Борткевича в українській культурі став 2001 рік, зокрема з ініціативи чернігівського диригента Миколи Сукача, який разом із піаністом Миколою Суком здійснив прем'єрне виконання у Києві Першого фортепіанного концерту

композитора. Відтоді твори Сергія Борткевича почали звучати в різних містах України, репрезентуючи розмаїття жанрової палітри одного з останніх романтиків минулого століття.

Сучасна українська музика була репрезентована творчістю Ігоря Щербакова в авторському концерті за участю заслуженого артиста України Йозефа Ерміня та камерного оркестру філармонії під керівництвом Олександра Драгана, а також творчістю Віталія та Ірини Губаренко у концерті за участю доктора мистецтвознавства, професора Марини Черкашиної-Губаренко, в рамках якого відбулася презентація книги «Вірші про музику й музикантів».

У рамках IX «Камер фесту» відбувся авторський концерт видатного композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, Героя України Мирослава Скорика. У своїй музиці композитор вдало об'єднує яскравий національний колорит та сучасну музичну техніку, традиції серйозної академічної музики та особливості легких популярних жанрів, зокрема й у джазових ритмах, в яких пульсує творча фантазія майстра.

У рамках VII та XI фестивалів публіка мала можливість цікавого спілкування із сучасною мисткинею Лесею Дичко, познайомилась із її камерною вокальною та інструментальною творчістю, а також сторінками оркестрової музики. У програмі прозвучав один із її останніх творів «3 етуди зими», фінальна частина якого відобразила болісні переживання лютого 2014 року. Музика була присвячена трагічним подіям Майдану, увічнивши пам'ять Героїв Небесної Сотні. Також прозвучали її «Веснянки» та «Іспанські фрески».

Концерт-діалог із народним артистом України, професором кафедри сольного співу Національної музичної академії ім. П. Чайковського Олександром Востряковим та його учнями у програмі «Crescendo музики душі крізь призму співу» поряд із вічними сторінками світової класики дарував слухачам перлини української вокальної музики.

Справді знаковою подією X «Камер фесту» стала програма на його відкриття. У світлі відзначень 35-річчя відходу у вічність Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого та 50-річчя освячення Прокатедрального собору Святої Софії у Римі відбулося виконання ораторії «Великого бажайте» І. Щербакова, присвяченої пам'яті Йосифа Сліпого. На прем'єрі був присутній автор.

Ім'я подільського композитора Віталія Самолюка серед тих композиторів, які впевнено реалізують своє мистецьке бачення у творенні нової української музики. В програмі був представлений твір, написаний під враженнями прочитання однойменної поеми Михайла Емінеску «Лучафер», в якому яскраві національні барви бандури поєдналися із звучанням академічних інструментів, а також його глибоко духовний, філософський «Реквієм».

Національна самобутність, глибинні роздуми, рефлексії в поєднанні із надзвичайною щирістю, тембральною свіжістю визначають унікальний музичний код багатой різножанрової творчості Ганни Гаврилець, сторінки творчості якої знайшли озвучення в програмі X фестивалю. Звучали відомі камерні твори мисткині, з-поміж яких особливе місце зайняли 5 пісень із музично-сценічного дійства «Золотий камінь посіємо». Саме за цей твір у свій час Ганна Гаврилець отримала найвищу державну нагороду – національну Шевченківську премію. Яскравий неофольклорний опус, що виділяється потужним виконавським складом, а саме: залученням народних голосів, хору хлопчиків, симфонічного оркестру, інструментальних ансамблів та балету, вперше був поставлений у Палаці «Україна» у 1998 і присвячувався ювілею Ніни Матвієнко. У своєму творі композитор використовує зібрані видатною співачкою пісні з різних регіонів України, тим самим створюючи своєрідні музичні фрески важливих сторінок національної історії.

Озвучена в рамках фестивалю світова класика увиразнила імена видатних композиторів минулого, їх знамениті та малознані твори найрізноманітніших жанрів, що у поєднанні з прагненням популяризації української музики, наближенням її сучасних сторінок до освіченої публіки сформувало «обличчя» фестивалю як динамічного просвітницького мистецького явища, що впевнено тримає визначені орієнтири та активно розвивається.

Важливу просвітницьку функцію у концертних програмах відіграє вступне музикознавче слово. Тематичні коментарі сприяють глибокому розумінню музики, водночас активізують інтерес до представлених творів та подальший емоційний відгук слухачів. Відвідуючи фестивальні проекти, студенти мають можливість розширити свою ерудицію шляхом пізнання стислої змістовної інформації з приводу написання композитором того чи іншого твору, цікавих біографічних фактів, знайомства з розмаїтою жанровою музичною палітрою минулого та сьогодення, а також отримати досвід, який знайде реалізацію у майбутній професійній діяльності.

Висновки... Отже, «Хмельницький камер фест» у динамічному пульсі яскравих імпрез займає достойне місце серед яскравих міжнародних мистецьких проектів України. Його пріоритетом визначено просвітницьку складову, що увиразнює особливий національний вимір як у загальній стратегії, так і творчому змісті представлених концертних програм. Фестивальні імпрези забезпечують музично-естетичні та пізнавальні потреби широкої слухацької аудиторії, у тому числі визначають сприятливі

умови для формування творчого середовища в процесі фахової підготовки майбутніх педагогів-музикантів. Залучення студентської молоді до кращих взірців світової музичної класики та яскравих сторінок творчості сучасних композиторів стимулює прояви творчої пізнавальної активності, формує художньо-естетичний смак та ціннісні орієнтації, впливає не тільки на набуття музично-слухового досвіду та професійних знань, але й дарує відчуття свободи, пізнання справжньої краси та самодостатності.

Список використаних джерел і літератури / References

1. Берегова, О. М. (2018). Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест» як сучасний формат презентації національних музичних культур: польські імпрези. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 3. 201 – 208. / Berehova, O. M. (2018). Mizhnarodnyi festyval «Kyiv Muzyk Fest» yak suchasnyi format prezentatsii natsionalnykh muzychnykh kultur: polski imprezy [International festival «Kyiv of Musics of Festas» as modern format of presentation of national musical cultures: polish presentations] *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 3. 201 – 208 [in Ukrainian].
2. Давидовський, К. (2011) Міжнародний фестивальний рух у формуванні культурно-мистецького середовища України (на прикладі міжнародних музичних фестивалів «Київські літні музичні вечори» та «Віртуози планети»). *Культурологічна думка*, 3. К.: ІК НАМУ. 94-100. / Davydovskyi, K. (2011) Mizhnarodnyi festyvalnyi rukh u formuvanni kulturno-mystetskoho seredovyscha Ukrainy (na prykladi mizhnarodnykh muzychnykh festyvaliv «Kyivski litni muzychni vechory» ta «Virtuozy planety») [International festival motion in forming of cultural and art environment of Ukraine (on the example of international musical festivals «Kyiv summer musical evenings» and «Virtuosos planets»]. *Kulturolohichna dumka*. 3. K.: IK NAMU. 94-100 [in Ukrainian].
3. Лисенко, Я. О. (2016). Музичне просвітництво як різновид культуротворчої та виховної діяльності. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 4. 93 – 101. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2016_4_13 (дата звертання 26.11.2019) / Lysenko, Ya. O. (2016). Muzychne prosvitnytstvo yak riznovyd kulturotvorchoi ta vykhovnoi diialnosti [Musical education as variety of kulturotvorchoi and educator activity]. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*, 4. 93 – 101. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2016_4_13 (last accessed 26.11.2019) [in Ukrainian].
4. Москвічова, Ю. О. (2014). Фестивально-конкурсний рух на Вінниччині: динаміка розвитку. *Культура і сучасність*, 1. 192-197. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2014_1_36 (дата звертання 26.11.2019) / Moskvichova, Yu. O. (2014). Festyvalno-konkursnyi rukh na Vinnychchyni: dynamika rozvytku [Festival-competitive motion on Vinnuchuna: dynamics of development.]. *Kultura i suchasnist*, 1. 192-197. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2014_1_36 (last accessed 26.11.2019) [in Ukrainian].
5. Рапацкая, Л., Поронок, С. (2016). Музыкальное просветительство в образовательной среде современного университета. *Педагогика и психология образования*. 68-73. Взято з <https://cyberleninka.ru/article/n/muzykalnoe-prosvetitelstvo-v-obrazovatelnoy-srede-sovremennogo-universiteta> (дата звертання 9.10.2019) / Rapackaya, L., Poronok, S. (2016). Muzykal'noe prosvetitel'stvo v obrazovatel'noj srede sovremennogo universiteta. [Musical education is in the educational environment of modern university] *Pedagogika i psihologiya obrazovaniya*. 68-73. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/muzykalnoe-prosvetitelstvo-v-obrazovatelnoy-srede-sovremennogo-universiteta> (last accessed 9.10.2019) [in Russian].
6. Савельева, Н. Л. (2013) Музыкальное просветительство в деятельности концертно-филармонических организаций: теория, история, практика (Автореф. дис. канд. искусств) Саратов. Взято з <http://cheloveknauka.com/muzykalnoe-prosvetitelstvo-v-deyatelnosti-kontsertno-filarmonicheskikh-organizatsiy> / Savel'eva, N. L. (2013) Muzykal'noe prosvetitel'stvo v deyatel'nosti koncertno-filarmonicheskikh organizacij: teoriya, istoriya, praktika [Musical education is in activity of concerto-philharmonic organizations theory, history, practice] (Avtoref. dis. kand. iskusstv) Saratov. Retrieved from: <http://cheloveknauka.com/muzykalnoe-prosvetitelstvo-v-deyatelnosti-kontsertno-filarmonicheskikh-organizatsiy> [in Russian]